СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 263. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 13-го листопаду 1941. No. 263. Jersey City, N. J., Thursday, November 13, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕДСТАВНИКИ КПО ПОКИДАЮТЬ РОЗЕМЧУ РАДУ КРАЄВОЇ ОБОРОНИ

ВАШИНГТОН. — Ф. Мурей, голова Комітету Промислової Організації та Т. Кенеді, секретар-скарбник КПО, зрезигнували з членства в Роземчій Раді Краєвої Оборони на знак протесту проти зарядження Ради, звернерого проти майнерської юнії. Обидва заявили, що їм неможливо співпрацювати далі з Радою. Резиґнація ця стоїть у тісному звязку з політикою Джана Луїса, голови майнерської юнії, який перед кількома днями відбув конференцію з президентом та згодився був на тимчасове порозуміння щодо страйкових прав юнії. Є побоювання, що якщо КПО вицофається з Розємчої Ради, то вона може розлетітись, не маючи піддержки такої могутньої робітничої організації, якою є КПО.

СТВЕРДЖУЮТЬ НЕЗМІННЕ СТАНОВИЩЕ АМЕРИКИ СУПРОТИ ЯПОНІЇ

ПРОВІДЕНС (Р. АЙ.). — Секретар маринарки полк. Ф. Накс, виступаючи з промовою з нагоди Дня Замирення, заявив, що Америка не уступить перед Японією щодо своїх прав на Тихому океані. Він твердив, що хто думає, що Америка поступить інакше, цей помиляється та може перечислитися. Полк. Накс ще казав, що небезпека на Атлянтику не менша ніж на Пацифіку. Тому, говорив він, американська нація мусить бути вповні приготована на завтрішній день.

ҐЕН. МАРШАЛ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД САБОТАЖАМИ

ВАШИНГТОН. — Промовляючи з нагоди Дня Замирення, ґен. Маршал, шеф штабу армії, заявив, що держави „осі" можуть повести широко закроєну саботажеву акцію, щоб тим здеморалізувати та спаралізувати оборонну здібність Америки. Він твердив, що тоталітарна пропаганда вже вчинила чимало шкоди, а іменно збаламутила деяких ізоляціоністів, які грають тепер в дудку диктаторів.

„ВІЛЬНІ ФРАНЦУЗИ" ОБХОДЯТЬ ДЕНЬ ЗАМИРЕННЯ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Понад 2,000 французів, прихильників ґен. де Голя, відсвяткували в Мангетан Сентер День Замирення та висловили надію, що прийде час, коли їх батьківщина Франція піднесеться з теперішньої неволі та стане могутньою та вільною републикою, якою вона була до теперішньої війни. Крім святочних промов, на святі висвітлювано церемонії вручності з листопада 1918. р. Присутні бачили маршала Фоша, Жофра, Клеманса, Вилсона й інших.

ҐЕНРІ-ҐЕЙ ВЗИВАЄ АМЕРИКУ ПОМОГТИ ФРАНЦІЇ

ЧАПЕЛ ГИЛ (Норт Каролайна). — Французький амбасадор Гастон Ґенрі-Ґей, промовляючи до студентів університету сказав, що якщо Америка хоче, щоб Франція пережила цей хаос та була далі вільною й самостійною, вона мусить негайно помогти її харчами та убраннями. Він твердив, що надходяча зима може принести великі спустошення серед французів так, що це може поважно відбитися на дальшому існуванні французької нації. Перед трьома днями амбасадор відвідав президента Рузвелта та просив його, щоб він доповміг голодуючій Франції. Президент мав поставитись до цеї справи прихильно.

АРМІЯ ЩЕ НЕГОТОВА, КАЖЕ ҐЕН. ҐРАЙМС

КЕНТОН (Н. Й.). — Хоч американська армія тепер є куди сильнішою як вона була в 1917. р., проте вона ще неготова, щоб воювати з Гітлером, сказав ґен. В. Ґраймс, комендант 4. моторизованої дивізії. Говорячи до студентів університету св. Лоренса, ґенерал твердив, що теперішня американська армія є краще зорганізована, краще вишколена та ліпше приготована ніж ця, що її вислали були до Франції в 1917. р. Одначе, щоб вести з Гітлером тотальну війну, вона ще неготова.

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ СПЕЦІЯЛЬНОГО ВИСЛАННИКА ЯПОНІЇ

ВАШИНГТОН. — Столичні чинники повідомляють, що президент Рузвелт може й не побачить висланника Японії Сабура Корусу, який летить до Вашингтону. Він буде переговорювати з Голом і щойно від тих розмов залежить, чи він матиме побачення з президентом, що як, подають, не жадати, щоб Японія не атакувала Росії, та щоб вицофала свої війська з Китаю. Ізоляціоністи твердять, що Англія хоче, щоб Америка вислала свої війська до Азії, чого боїться Японія й тому сумнівається щодо щирого наставлення Америки в справі сталого миру на Далекому Сході.

БРАЗИЛІЯ ПІДЕ ДО ВІЙНИ, ЯКЩО ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІДУТЬ

ПОРТО АЛЕҐРЕ (Бразилія). — Доносять, що міністер заграничних справ Бразилії Освальдо Аранга мав заявити, що Бразилія не буде невтральною, якщо Злучені Держави виповідять війну Німеччині. Він твердив, що бразилійці є всеамериканцями та будуть до останнього обороняти західньої півкулі. Бразилія буде стояти по стороні Америки ще й тому, що Америка робить добрі бизнеси з Полудневою Америкою. Одначе Аранга твердив, що він вірить, що найкраще булоб, колиб воюючі нації помирилися та встановили сталий мир. Перед кількома днями президент Бразилії Варгас, говорячи в 4. річницю його „нової держави" також заявив, що Бразилія буде всеціло співпрацювати з Америкою на випадок війни.

АМЕРИКА СТОЇТЬ В ОБЛИЧЧІ НОВОЇ ВІЙНИ, КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

У хвилі, коли Америка обходить 23. річницю закінчення першої світової війни, американський нарід стоїть в обличчі нової війни. Такі слова висказав президент Рузвелт у святочній промові над гробом Невідомого Вояка на Арлінґтонському Національному Цвинтарі у Вашингтоні. Стоячи з відкритою головою, в супроводі численних державних достойників, президент у святочній промові ствердив, що Америка воювала у першій світовій війні за те, щоб зберегти свободу та демократію. Згадуючи про тих, що згинули за права своїх націй у першій світовій війні, президент сказав, що вони оставили нам спадщину, яку ми мусимо обороняти. І якщо прийдеться воювати в обороні тої спадщини, то не тому, що цього хоче американський нарід, але тому, що війну накидає агресивний ворог. Президент згадав за трагедію Франції, де люде гинуть з голоду, а міліони воєнних полонених мучаться у таборах, де наїзник грабує все, що є цінного і т. п. Америка, казав президент, не дозволить, щоб подібне ділось на її землі. Американський нарід, говорив президент, вірить, що за свободу варто боротися. І він буде боротися, як зайде потреба.

НЕ БУЛОБ ТЕПЕР ВІЙНИ, КОЛИБ БУЛИ СЛУХАЛИ ВИЛСОНА

Підсекретар стейту Сомнер Велес, говорячи над гробом президента Вудрова Вилсона, заявив, що не булоб теперішньої трагедії, колиб світ в 1918. р. був послухав Вилсона та приняв його формулу на розвязку пекучих питань світа. Велес говорив, що ніколи в історії світа не зроблено ще таких помилок як при закінченню останньої світової війни, коли навіть союзники Вилсона не могли зрозуміти його великого пляну для встановлення сталого мира. Висловлюючи повну віру в остаточну перемогу демократій в теперішній війні, підсекретар стейту ствердив, що якщо Америка й тепер буде змушена взяти участь в тому конфлікті та коли й її припаде знову роля бути миротворцем, то вона буде шукати надхнення в ідеях Вудрова Вилсона. Згадуючи про Гітлера, Велес назвав його „злочинним маняком і заволоднюком".

НІМЦІ ПРО УКРІПЛЕННЯ МОСКВИ

Німецькі військові кола говорять, що Москва є дуже сильно боронена і укріплена. Довкола неї большевики побудували підземні гаражі, в яких хоронять велику силу повзів. Цілі широкі поля підміновані, а також закопано в землі рури, з яких крізь отвори можна викидати сильне полумя. Вкінці побудовано чисельні лапки на повзи. До того додавши страшну погоду і болота, стане ясно, чому фронт біля Москви загруз на мертвій точці, кажуть німці. Німецькі кола надіються, що з хвилею, як земля добре замерзне, під Москвою розпічнуться оживлені бої. Справді тверда замерзла земля дасть також советським моторизованим частинам розвинути їхню діяльність, але беручи під увагу справність німецьких моторизованих частин, німецькі війська здобудуть таки перевагу, кажуть німецькі кола.

СОВЄТИ ОКРУЖИЛИ НІМЕЦЬКІ ЧАСТИНИ

Советське звідомлення говорить, що в кількох місцях советські війська повели проти німецьких військ сильні протинаступи. В околицях Волоколамська вдалось советським військам окружити більшу скількість німецького війська. Хоч німці пробували всіх сил, щоб вирватись з окруження, це їм не сталось. На кримськім фронті, говорять советські звідомлення, вдалось звільнити наступ німецьких військ.

БРИТІЙЦІ ЗНОВ ЗАТОПИЛИ 12 ІТАЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ

Британським субмаринам вдалось затопити чергових 12 італійських кораблів на Середземнім морі, в тім два узброєні кораблі, перероблені з цивільних, а два контрторпедовці. Решта були транспортові, які везли на собі військо і чимало воєнного матеріялу з Італії до Лівії.

БРИТІЙСЬКІ КОМПАНІЇ ЗМЕНШУЮТЬ АСЕКУРАЦІЙНУ СТОПУ

Британські асекураційні компанії, які обезпечують кораблі від воєнних і всяких інших затоплювань, зменшили на Атлянтику асекураційну стопу на 25%. Дотепер вони жадали за 500 шилінгів обезпеченої вартости 200 шилінгів. Відтепер будуть жадати лиш 150. Вони в той спосіб поступили тому, бо внаслідок помочи американської фльоти ризико зменшилось.

ОБМЕЖЕННЯ ТРАНСПОРТАЦІЇ В РИМІ

Італійські власти спинили курсування трамваїв і автобусів по Римі після 10 години вечером. Це зарядження впроваджено тому, щоб заощадити електричну енергію, яку з черги треба виробляти через спалювання вугля. А в Італії вугля мало.

З ВОЄННИМИ ПОЧЕСТЯМИ. — Британський офіцир салютує й відділ британських африканських стрільців віддає почесть, коли відділ роззброєних італійських вояків, після здачі в італійській кольонії в Східній Африці, вмашеровує в британський табор.

ФІНЛЯНДІЯ НЕ ВЗЯЛА ПІД УВАГУ ПЕРЕСТОРОГИ АМЕРИКИ

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінський уряд опублікував відповідь на ноту Америки, в якій остання перестерегла Фінляндію, що коли та не перестане війни з Советами, стратить приязнь Америки. В відповіді говориться, що Фінляндія не може заперестати війни, доки не здобуде від Советів таких стратегічних позицій, які дадуть їй на будуче сяку-таку запоруку, що Совети не будуть більше нападати на Фінляндію. Якби Фінляндії було повелось в її попередній війні з Советами здобути ті стратегічні позиції, то ніхто в Америці був би не протестував проти цього. Тому треба бути вирозумілим і тепер, каже фінський уряд. Советський уряд, говориться далі там, дотепер не зробив жадної мирової пропозиції Фінляндії. Назагал, відповідь видержана в дуже чемному тоні, але всетаки відмовна.

ЯПОНЦІ ЛЮТЯТЬСЯ НА ЧОРЧИЛА.

ТОКІО. — Японська преса вибухла гнівом на британського премєра Чорчила за те, що той сказав, що Британія впродовж години виповість Японії війну, коли Америка знайдеться в війні з Японією. Та преса обвинувачує за те раз Америку, а раз Британію, кажучи, що Британія дається водити за ніс Америці, або що Америка готова проливати кров за чисто британські інтереси.

ПРИМУСОВА ВАНДРІВКА ЛЮДЕЙ ПІД НАЦІСТИЧНОЮ ВЛАДОЮ.

ЛОНДОН. — Польські урядові кола в Лондоні дістали вістки, що німецька влада масово виселює людей з „пятої галицької округи, влученої до польського ґенерального губернаторства". Тих людей, німецька влада посилає до глибини Німеччини на роботи. Щодня висилають по 800 осіб. Дотепер вислали вже 30,000, в якім то числі знаходиться 80% українців, а 20% поляків.

АНКАРА. — До Туреччини прийшли вістки з Італії, що італійська влада примусово виселює своїх людей на терени східної Галичини і України. Італійці не хочуть опускати своїх рідних земель і на тім тлі прийшло навіть до сутичок між Фашистівською владою та цивільним італійським населенням. Італійці кажуть, що їх „продав" їхній міністер закордонних справ граф Чіяно, в часі свого побуту в головній кватирі Гітлера.

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ ЗАМИРЕННЯ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Біля памятника, поставленого в честь закінчення минулої світової війни, англійський король, премієр Чорчил, Лойд Джордж та інші високі особи та організації поклали вінки. Але цього року цеї історичної хвилини не вшановано короткою мовчанкою по цілім краю, як це було попередних років. Англійські газети говорять, що впродовж 23 літ англійці шанували цей день з тим фальшивим переконанням, що отсе осягнули сталий мир.

БЕРЛІН ЗАПЕРЕЧИВ МИРОВІ ПРОПОЗИЦІЇ.

БЕРЛІН. — Німецькі офіційні кола заперечили чутки, висказані британським премієром Чорчилом, наче Німеччина вкороткі розпічне „мирову офензиву". Ніяких мирових предложень тепер Британія не дістане, кажуть німецькі кола. Водночас німецька преса накидається на Чорчила за те, що той загрозив Японії війною. Німці висловлюють надію, що Японія не залякається тими погрозами.

ЛІТВІНОВ ДІСТАВ ШИРШІ ПРАВА.

КУЙБИШІВ. — Максим Літвінов, який недавно дістав назначення на советського амбасадора до Америки, попри те назначення дістав додаткові титули і повновласти. Він назначений також надзвичайним комісаром заграничних справ і як такий удасться до Лондону, де також буде полагоджувати ріжні важні справи.

ВЕЙВЕЛ СКЛАДАЄ ВИНУ НА СЕБЕ.

ДЕЛЬГІ (Індія). — Британський ґенерал Вейвел заявив, що це виключно його вина, що на весну вдалось військам держав „осі" осягнути в Лівії певні перемоги. Він казав, що, вигнавши італійців майже з цілої Лівії, він обчисляв, що італійці не зможуть скоро повести протиофензиву. Але вони при помочі німців повели ту протиофензиву на один місяць скорше, ніж він це обчисляв.

ПРОТИЛЕТУНСЬКІ ВЕЖІ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. — Німецька преса публично заговорила про протилетунські вежі, які німці побудували в Берліні як охорону проти ворожих літаків. На тих вежах є уміщені чисельні гармати і скоростріли, а також з них добре слідкувати за літаками. Що ті вежі існують, знали всі мешканці Берліна, але не вільно було про них писати в краю, чи за границею.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ІСТОРІЯ ОДНОГО СВЯТА

Дня 11. листопаду святкується в Америці урядове свято, зване Армистіс Дей, себто свято завішення зброї, в память того великого дня, в котрому закінчено збройний конфлікт у першу світову війну. Цього року Америка святкує це свято вже двацять третій раз, за найбільше замітну річ щодо цього святкування помітливі газети завважують, що властиво кожне святкування було відмінне від інших.

Перше святкування було щирим величанням перемоги. Це було святкування неподільного почування піднесення під впливом свідомости доконання незвичайно важкого діла. Якщо в тім святкуванню була яка нота суму, то це була згадка про найбільшу жертву, яку зложили десятки тисяч американців за перемогу. Здавалося би, що нота радости з перемоги останеться назавсіди, бо нота жалоби з часом ослабне. Та сталося щось зовсім інакше.

Правда, память жертв дещо ослабла, як це діється звичайно серед живих людей, але на місце цієї жалобної ноти, прийшла друга. Як звісно перша світова війна завершилася версайським договором, і власне цей договір, замісць викликати загальне вдоволення, почав викликати розчарування. Проти договору звернулися гострі критики, і чим більше часу минало, тим ясніше ставало, що ця критика була в багатьох зглядах зовсім оправдана.

Двацять-третє святкування Дня Замирення припадало вже на час другої світової війни. Ця війна внесла в святкування офіціяльного свята нову ноту. Є це нота реакції проти духа розчарування з версайського договору, що зростав у світі в міру того, чим світ більше віддалювався від Верзаю. Коли світ побачив, що, не дивлячися на обмеження Німеччини, заведені в Верзаю, Німеччина встала знову як загроза мирному життї Европи й світа, то одні люди добачили в цьому наслідки помилок Верзаю на ліво, а другі бачили там же наслідки помилок на право. Коли одні ще далі держалися погляду, що Німеччину доведено до націзму несправедливим трактуванням в Вирзаю, інші добачали причини зросту націзму в занадто поблажливім трактуванню Німеччини переможними аліянтами. Чим далі посувається німецька мілітарна машина, тим більше зростає в інших краях жаль, що точки Верзаю не були такі гострі, щоб німецьке панування над великою частиною свіду було назавсіди неможливим.

Погодити ці дві течії навіть у свято, моглоб видатися важким завданням. Здавалосяб, остануться вони надалі противними струями, що мусять себе взаїмно поборювати. Одначе, не дивлячися на основну противорічність цих поглядів, спільна нота в них таки є. Є нею переконання, що таксамо важною справою, як виграння війни, є виграння мира. Що властиво без виграння мира виграна в війні не є ніякою виграною, бо така виграна однаково потягає за собою нову війну.

І це переконання треба направляти в напрямі розумної розвязки тих спірних питань світа, що доводять його до страшних катаклізмів війни.

КАНАДІЙСЬКІ Й АМЕРИКАНСЬКІ ЛЬОЯЛІСТИ

(Для „Свободи").

Не давно вийшла в Канаді з-під пера визначного канадійського письменника, Джана Морея Гибона, книжечка п. з. „Ново-канадійські льоялісти". У протиставленню до так званих Юнайтед Емпайр льоялістів, що то через вірність Британії перебралися із Злучених Держав при кінці Американської Війни за Независимість до Канади, автор називає свіжіших канадійців европейського походження — ново-канадійськими льоялістами. Він підкреслює, що власне одною з причин, чому деякі европейці переселювалися до Канади, була та, що вони не мали подостатком свободи на рідній землі. Значить: йшли европейські пересельчани до Канади й Злучених Держав не тільки тому, що бракувало їм землі, але й тому, що бракувало їм свободи думати й творити культурні вартости. Ось тому йшли до демократичних країн.

Оце саме й повинні мати завжди на увазі давніші канадійці й американці, коли згадують свіжіших канадійців та американців, що то втікли з „дому неволі" в Европі до свобідної Канади й Злучених Держав і тепер готові й життя своє віддати в обороні демократичної Канади й Злучених Держав. Як знаємо, між канадійськими й американськими українцями тепер вже є багато більше таких, що вродилися й виховалися вже тут, по цім боці океану. Вони не тільки своїм вихованням, але й щоденним життям уже якнайтісніше звязані з Канадою або Злученими Державами. Це правда, що вони співчувають своїм европейським землякам, що переживають воєнне лихоліття та поневолення, але самі вже почувають себе канадійцями або американцями, що й в гадці не мають покидати цю землю і переселюватись до Европи.

Ну, та не тільки тутешні вже уроженці почувають себе льояльними канадійцями або американцями. І не тільки ті канадійські й американські українці, що вибрали вже громадянські папери, почувають себе канадійцями або американцями й готові життям своїм боронити Канаду й Злучені Держави. Бо навіть майже всі ті українці, що ще не вспіли вибрати громадянських паперів, мають намір остатися тут та бути вірними й примірними канадійцями або американцями. Що більше, навіть і те мале число українців, що займається „великою політикою" і розуміє, чим то та війна в Европі закінчиться, це симпатики Канади, Британії й Злучених Держав. А ще треба знати, що українці, загально беручи, це дуже миролюбні люди. І хоч виходять з них дуже відважні вояки, то на саботажників ані терористів не надаються. Та й, зрештою, чому мав би хто з українців якимсь там саботажництвом займатись? На чию користь? Українці знають добре це, що попередніми окупантами України були головно Польща й Росія, а теперішніми окупантами України є: Німеччина, Румунія й Угорщина. Як не мала Україна свободи досі — так і тепер її не має! Тож як можна повірити, щоб хтось з українців хотів тепер помагати новим окупантам України? Цеж є тепер нова неволя і ніщо інше!

Навіть шкода паперу марнувати, щоб доказувати, що ані канадійським ані американським українцям взагалі ніколи навіть на думку не могло приходити, щоб робити якусь пакість Канаді чи то Злученим Державам. Та якщо про це згадуємо, то тільки тому, що деякі з тих держав, що хотілиб і надалі панувати над Україною, мають тут своїх агентів, яких обовязком є кидати всякі очернення та підозріння на українців, особливо на тих, що радіб бачити Україну самостійною та ві нікого незалежною державою.

Аджеж і підчас минулої світової війни служило десять тисяч українців в канадійській армії! Аджеж і тепер служать тисячі українців по ріжних частинах збройних сил Канади! Аджеж щедро помагають канадійські українці канадійському урядові щодо воєнних зусиль ще й грошево! Взагалі нікому з канадійських українців і на думку не прийшлоб, щоб чимсь шкодити Канаді або Британії, якби про такі речі не писали вороги визволення українського народу з неволі. Це саме можна сказати й про льояльність американських українців. Та, розуміється, світ повинен таки те памятати, що українці всюди таки **хочуть бачити Україну самостійною й від нікого незалежною!**

О. Івах, Винніпег.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Незабутній Американський Документ

Одного ясного листопадового дня, 75 років тому, Абрагам Линколн, як президент ЗДА, виголосив коротку промову з нагоди посвячення в Гетисбурзі державного цвинтаря, місця битви за часів Цивільної Війни. По промові чути було слабенькі оплески. Як Линколн сходив з деревяної плятформи, він сказав до одного з приятелів: „Люди розчаровані".

У вузькому розумінню, в тій хвилині Линколн мав рацію. Сенатор Е. Еверет з Масечусетс мав більший успіх. У двох-годинній промві, виголошеній перед трьох-хвилинною промовою Линколна, він досяг високого ступня красномовства. Був нагороджений бурхливими оплесками кількох тисяч людей.

Але в широкому розумінню — Линколн помилився. Люди не були розчаровані. На другий день, після того як Линколн виголосив свою промову з 267 слів, щоденні газети надрукували її поруч з запальною промовою Еверета. Тоді була його промова, а не Еверета, яку люди всюди обговорювали. Кореспонденти чужинецьких газет телеграфували її до Европи. Їй дано поважне місце в британській пресі. Майже негайно була вона перекладена на головні европейські мови. Читали її в кожному кутику Европи. І так промова Еверета скоро призабулась, натомісць Линколна з роками набувала більшої слави.

Легенди, що все зроджуються при визначних постатях в історії людства, кажуть, що Линколн накреслив свою промову на старій коверті, в поїзді, як їхав до Гетисбургу. Але його приватний секретар, Дж. Г. Николей, тої думки, що „він певно по своїй звичці завжди все широко обдумував і укладав свої думки в голові, поки не прибрав для них відповідної форми, а тоді їх записував". Але так було, що президента запросили сказати „пару відповідних завваг" на посвяченню щойно два тижні перед посвяченням, а ті тижні були виповнені іншими важними справами, що торкалися армії, промовами в Конгресі та безконечними конференціями.

Притоку до посвячення поля битви, як державного цвинтаря, дала страшна поразка конфедератів під Гетисбургом попереднього липня. Нападна та оборона були такі завзяті, що після бою поле залишилось засіяне трупами та раненими. Гетисбурзький громадянин, Д. Вилс, доглядав за прибранням мертвих і ранених. Йому тоді прийшла думка посвятити те місце. Цю ідею підтримали 17 північних стейтів. Стейт Пенсилвенія закупив 17 акрів грунту, а 19-го листопаду все було готове для посвячення.

По приїзді до Гетисбургу Линколн зупинився в домі Вилса. Вітаючись з господарем, він, кажуть, спитав: „Пане Вилс, чого Ви від мене сподіваєтесь завтра?" Той відповів: „Короткої промови, Пане Президенте". Ця „коротка промова" стала безсмертною і дає натхнення мілінам по цілому світі, де тільки змагаються за свободу.

Линколн сказав таке:

„87 років тому наші батьки закладали на цьому континенті нову державу, народжену свобідно, освячену ідеєю, що всі люди створені рівними. Тепер ми є в стані великої цивільної війни, випробовуючи, чи ця держава, або яка інша так створена і так освячена, може існувати. Ми зійшлися тут на полю битви цієї війни. Маємо посвятити частину цього поля, як місце останнього спочинку для тих, що віддали своє життя, щоб ця держава могла жити. Ясно, що ми повинні це зробити. Але в широкому розумінню ми не можемо святити цього грунту. Відважні люди, живі і мертві, які тут боролись, уже посвятили його. А ми не можемо нічого додати, ні відібрати. Світ не зверне великої уваги на те, що ми тут говоримо і не памятатиме того довго. Та світ ніколи не забуде цього, що вони тут зробили. Радше ми, живучі, повинні бути тут посвяченими на нескінчену працю, яку ті, що боролись на цьому місці, так гідно посунули вперед. Це ми маємо присягати тут на велике завдання, що стоїть перед нами. Від цих, пошанованих нами мертвих, ми набираємось більшої відданости тій справі, за яку вони віддали останню, повну міру самопосвяти. Тому і прирікаємо тут, що вони не загинули марно, що ця держава, з ласки Божої, матиме нове народження свободи, а ідея народоправства, волі, не згине з обличчя землі". — **(„ФЛІС").**

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО ПОЛОЖЕННЯ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Округ „Галичина" в Генерал-Губернаторстві.

Польсько-американська преса подає, що Сх. Галичина втілена є до Губернаторства як пятий округ під назвою Галичини (по німецьки „Галіціен"). Впроваджено там вже такі самі господарські закони, що обовязують в Губернаторстві. Податки до 31. липня 1941 р., які обовязують в Губернаторстві, мають бути зібрані також в Сх. Галичині. Утворено 7 скарбових інспекторатів: Львів - місто, Львівповіт, Самбір, Станиславів, Коломия, Тернопіль і Золочів. Наразі існує ще митна границя на Сяні. Будуть впроваджені монополі. У Львові, Станиславові й Тернополі засновано митні уряди.

Розміри знищення Львова.

Польська нюйорська газета „Нови Свят" (9. листопада 1941 р.) подає за українським щоденником „Краківські Вісті" про шкоди заподіяні німецькими літаками при бомбардуванні Львова. Перші німецькі бомби впали 22. червня ц. р. на Клепарів і Підзамче. Того самого дня появилися німецькі бомбовики над середмістям та скинули бомби на вул. Сикстуській в трьох місцях, далі коло головної почти, на вул. Коперника та на вулиці Словацького бомба розбила партер Земельного Банку, друга знищила Пасаж Міколяша, де згинуло багато людей. Інші бомби впали на вулиці Ягайлонській і Садову. Другого дня бомбардували німецькі літаки тільки передмістя Львова.

Відтоді німецькі рейди повторялися аж до заняття Львова німцями. Знищені такі будинки: млин Аксельброда, склади при вул. Городецькій, ушкоджено дещо катедру св. Юра. Знищено рівнож бльок домів на вул. Легіонів, що тягнувся від каварні „Де ля Пе" аж до „Касина", знищено дім на вул. Рутовського, де містилася команда НКВД. Знищено також цілий ряд домів при вул. Кохановського, на горішнім Личакові, на вулицях Кентшинського й Бема.

Ексклюзивні патентові права в Злучених Державах вигасають по 17 роках.

ЯПОНІЯ ПОБРЕНЬКУЄ ШАБЛЕЮ.—На Сході всі цікавляться питанням: коли й де Японія вдарить? Що вона хоче почати там якусь авантуру, в це ніхто не сумнівається, бачивши, як японські військові круги вимахують шаблями на всі боки світа,—такожи як перед почниманням японського нападу на Китай. Японія може вдарити проти Росії, на півночі, або проти Англії й Франції на полудневий захід, або проти Злучених Держав на полудні. Можливо, що почне напад у кількох напрямах.

Коломан Міксат.

Шляхотське Гніздо

(3)

Також мама відложила раз на бік роботу та глянула на нас допитливо. Вкінці я зрозумів, що найкраще буде дати спокій та забавлятися з Юрієм, що був також приємний і веселий чоловік. Пані також були дуже чемні. Я прийшов тут, як чужий, а вийшов на другий день рано, як старий приятель. Молода пані на прощання махала з вікна, а Юрій кричав за мною:

— Я чекаю на тебе, прийдь, чим скорше, тим краще!

Шпарка четвірня гнала, як вихор, а я сперся об поруччя та роздумуючи, замкнув очі.

Третя й остання гостина.

Небаром потім мусів я виїхати на чужину та втратив зовсім з очей мадярську шляхту. „Будапешті Кезлень", який я передплачував, бо можна в ньому все найти щось цікаво-го про знакомих, був одиноко ниткою, що лучила мене з Мадярщиною. Аж раз я довідався відтам, що в Кошицях продають аптику. Я зараз туди поїхав. Коли я вже тут, думав я, то можу пополудні заглянути до Герей та побачити, що діється з Юрієм, бо про нього я нічого не читав у „Будапешті Кезлень".

Як я там приїхав, саме відчистили замок. Якісь жінки мили й чистили, повідчинювані вікна. В середині шурували, а на даху робітники доповнювали ушкоджені горорізьби.

Старий Антош сидів під мурою, попакував люльку та доглядав роботи.

Як побачив мене, зрадів дуже, бо скучав страшно.

— Що тут чувати? — кричав я йому до вуха.

— От, як звичайно, ждемо на молоду.

— Абож то Юрієва жінка вмерла?

— Юрій? — бурмотів, протираючи поморщене чоло — котрий то був Юрій, чи той білявий? Ні? Той малий? Ні, то був той чорнявий. Чорт там їх усіх спамятає.

— Якто? То замок не належить уже до Боротів?

— Ще належить до них.

— А до котрого з них?

— До нікотрого.

— Не розумію.

— Ходіть зі мною до городу — сказав і підпираючися палицею потьопав обережно попереду мене.

Город був зовсім запущений. Де колись пишалися цвіти, росли буряни. Корчі росли буйно й безладно, заростили стежку, а дикий хміль вився по галузі.

Дідусь зітхнув, витряс попіл із люльки у снігово-білу чашу лелії.

— Вірю, що ви не розумієте всієї справи. Гм, зате я розумію. Ті добра, мій пане, належали тому багато літ до одного Боротія, дивака. Він, той, що зовсім не мав свояків, записав для самого назвища самим Боротам. Одначе Бороти не хотіли ділитися спадщиною.

— Чому?

— Ну, бо десь там у трепчинськім комітаті є їх ціле село. Розумієте, пане? Цілісеньке село — самі Бороти. Лише як спритні люди, обернули спадщину на що іншого.

— А саме?

— Приходять тут женитися.

— Так? А" то оригінальна думка.

— Відси шукають собі добрих партій, привозять їх потім сюди та за якийсь час зникають, щоби зробити місце іншим, бо їх багато.

— Та що кажуть батьки дівчини, коли про те довідаються?

— То вже їх справа. Чому не розвідалися ліпше? А що я маю говорити? Як кожного чвертьроку маю іншого дідича! То прикро, мій пане. Ледви чоловік призвичаїться до одного, приходить інший. Всі вони добрі хлопці, люблю їх, та що мені з ними почати, коли не слухають мене...

Мене розвеселили ті нарікання.

— Ага! Правда, ви розповідаєте їм про битву біля Пісків?

Його сиві очі заблисли під зеленим дашком.

— Так, так, я там також був. Що то був за день! Ах Боже! Ще тепер, після трицять літ... Та позвольте, я вам оповім...

Мої старання, щоби його завернути до попередньої теми, були даремні. Він вчепився любої теми, а я не міг його зупинити.

(Кінець).

АЛЬКОГОЛЬ З ТОРФУ

Сейнт Леджер, 80-літня хемічка, що має бути російського походження, по багатьох літах праці дійшла до відкриття способу фабрикування алькоголю з торфу. Ще тому 30 років згадана вчена, що відзначається великою второпністю ума і спосібністю до праці, впала на гадку видобувати алькоголь з матерії, котра була би дуже дешева. По безчисленних пробах з ріжними родами торфу, спроваджених з усіх частей світу, видобула вкінці вдоволяючу кількість алькоголю. Її праця має передовсім значіння для промислу, де певні галузи зужитковують поважну кількість алькоголю, через що його продукція дорожіє. Згадані промисли тід давна вже пошукували дешевших джерел видобування цього продукту.

НА РІЖНІ ТЕМИ

НЕЗАБУТНЯ КОРОВА.

Недавно тому англійську й американську пресу облетіла... корова.

Пустив її літати британський міністер здоровля, Ернест Бравн, котрий сказав ґазетярам, що він дістав недавно від одного 10-літнього лондонця, котрий тепер перебуває на селі, письмо з таким описом корови:

„Корова це сосун. Вона має шість боків, правий і лівий, спід і верх. На заді вона має хвіст, на котрім висить щітка. Нею вона відганяє мухи, так, що вони не падуть у молоко. Має голову на те, щоби мати на чому ростити роги й щоби мати де примістити рот. Роги є на те, аби ними буцати, а рот на те, аби ним мукати. Під коровою висить молоко. Воно пристосоване до доєння. Як люди доять, молоко виходить без кінця. Як це корова робить, я ще не пізнав, але досить, що вона його робить більше й більше. Корова має дуже делікатний змисл нюху й тому її можна занюхати здалека. Через те на селі повітря таке чисте. Хлоп корови називається волом. Корова не їсть багато, але все, що вона їсть, вона їсть два рази, аби мати досить. Як зголодніє, вона мукає, а як нічого не каже, то це тому, бо вся її середина повна трави"...

ВІД ЧОГО ЛІТАЛА?

Цікаво, чому ця корова облетіла англійську й американську пресу?

Адже корову бачив не один. Бачить її пересічна людина вже в дитинстві (своїм, не коровячім). Корову просто знає кожний, і тому описувати корову звичайно зайво. Через те навіть як люди не мають про що говорити, ніхто не каже: „Пождіть хвилинку, а я вам опишу, як виглядає корова". І коли люди хочуть забавитися читанням, ніхто не каже: „Почитаймо собі про життя корови".

Отже корова міністра Бравна не тому літала по англійській й американській пресі, що вона корова. І певно не тому вона літала, що вона Бравнова корова, як дехто міг би підозрівати. Не треба думати, що британські міністри говорять лише про самі високі речі, а ніколи про корову. Зовсім певно, не один британський міністер говорив про корову, але на це світ не звертав ближчої уваги. Можна сказати, що як міністер говорить про корову, тут новинки нема; хіба, що корова заговорила би про міністра, була би новинка.

Та Бравнова корова не заговорила.

ЗВІДКИ В КОРОВИ КРИЛА.

Отже іншої ради нема, хіба пошукати секрету в хлопчині, що писав про корову.

Не тому корова літала по світі, що вона корова, і не тому, що її на дорогу поблагословив міністер, але тому, що вийшла вона з голови молодого міщуха, що побачив її в перше вже 10-літнім хлопчиною, оглянув її очима, привичними оглядати міські обстанови, і потім мав відвагу й хист описати свої враження так, як він їх дістав.

Це нас і зацікавлює, як зацікавлює нас анекдот про того студента, котрий з коровами нічого не мав до діла, хоча вчився про корови з книжок, а котрий, діставши приказ подоїти корову, взяв стільчик і дійницю та пішов до стайні, але вернувся звідти з порожною дійницею, кажучи: „Вона не хоче доїтися, хоч я підставив їй столець і цілу годину просив сідати!"

НУДНА КОРОВА.

У цей спосіб факт, що корова облетіла ввесь світ, підчеркує важне життєве спостереження, що не все люди відмовляються читати про старі давно відомі речі. Читають люди й про старе, коли про нього пишеться в новий спосіб.

Відноситься це й до мальовила. Є малярі, що малювали „найвищі предмети", а їх образами ніхто не цікавиться, а за те відомі в світі образи, що представляють лише крісло.

І відноситься це саме до музики. Можна грати й просту коломийку так, що ніхто не забуде, а можна заграти найкращий твір світової музики так, що нікого не зворушить.

ЛІТАЮЧА КОРОВА И ВЕЛИКИЙ РОТ.

У своїй вдячности до британського міністра Ернеста Бравна, що подав до газет лист 10-літнього лондонця про корову, газетярі подали про Бравна ріжні інформації. Між іншим, що він має найсильніший голос у палаті послів британського парляменту.

Нині ґазетярі, що були такі вдячні міністрові Бравнові за подання їм такої цікавої новинки, вже відай такі вдячні йому не є. Показується саме, що зовсім такий самий лист, який післав Бравнові 10-літній лондонець зо села в Англії, післав був якийсь 10-літній хлопець-міщух з якогось німецького села. Лист справді однаковісінський, так що ніхто не сумнівається, що такі два однаковісінькі листи не могли зродитися самостійно в двох осібних головах. Один з тих листів певно оригінальний, а другий наслідуваний.

Звісно, що для міністра Бравна це ще не конче було би нещастя, якби поданий ним лист був первісним. Та англійський лист про корову появився в 1941 р., а німецький ще в 1929 році, себто 12 літ скорше. Ясно, що лист з 1941 року ледво чи міг бути натхнінням для листа, що повстав у 1929 році, зовсім як корова, що зявилася на світі в 1941 році, ледво чи могла бути матірю корови, що вже мукала в 1929 році.

Внаслідок цього всього можна сказати, що й ґазетярі, котрі діставши від міністра Бравна опис корови, не забули додати, що міністер Бравн має найсильніший голос у палаті послів британського парляменту, тепер певно жалують дещо, чому міністер Бравн не розвивав попри горло ще й деякі інші частини своєї особистости, що находяться не так дуже далеко від горла й язика.

НІМКА ЧИ БРИТІЙКА?

Деякі ґазети, поміщуючи хлопячий опис корови, подали, певно для звернення уваги на новинку, фотографію корови, звичайної англійської Бесі. Тепер же, як виявилася справа з тотожним німецьким описом корови, деякі ґазети, подаючи вже ревеляції про все, подали дві коровячі фотографії. Дві однаковісінькі світлини, і дві однаковісінькі корови, одна підписана: Британська корова, друга підписана Німецька корова.

Себто: та сама корова парадує раз як німка, другий раз як британка.

Каже українська пословиця, що гарна жінка чоловікові така небезпечна, як бистра конина, а тут британський міністер може побачити, що й гарна корова може більше небезпечна, ніж найбільше огниста кобила.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ПАМЯТЬ ПРЕОСВЯЩЕННОГО ІВАНА БУЧКА.

Здавалось нам, нюйорським українцям, що рання зоря засяла над нами, як ми дістали Кир Івана. Та згасла та зоря скорше ніж хтонебудь з нас цього міг надіятись. Опустив нас Владика. Опустив нюйорську громаду, або точніше: українську парохію св. Юрія при семій вулиці. І попрощали ми улюбленого батька 6. листопада. А прощали всі... І з щирого серця...

Преосвященний Іван перебрав згадану парохію тому 18 місяців. І упорядкував її якнайкраще. Став у всьому душею і провідником. А та парохія це великий чинник у нашому громадському життю. Тому нюйорське громадянство раділо, що вона обновляється, що росте в силу, що її адміністрація в добрих руках. Раділи всі діточим садком, новими товариствами, що повстали, а найбільше — цілоденною школою. А ще більше раділи новими плянами Владики, бож Владика взявся за збудовання величавого шкільного будинку з великою концертовою галею, на що вже зроблено початок, бо закуплено площу близько церкви. Архитект уже зготовив плян. Усе це мало коштувати до $200,000. Та ніхто тим не гризся, бо всі були певні, що нарід далі даватиме на добру справу гроші, як давав Владиці досі. І от в такому прийшло покликання від Апостольської Столиці, в якому сказано, що Рідний Край кличе Владику до себе. В неділю, дня 2. листопада Владика прощався з вірними, відправивши разом з о. Забавою панахиду за поляглих героїв. У тій промові Владика говорив спершу про вагу Листопадових подій, яких сам був свідком. Напоминав нашу молодь, щоб память тала за геройські вчинки і жертви тих, що рвались до бою, щоб здійснились ті ідеали, які так дорогі також і американському народови. Взивав Владика усіх, щоб любили і шанували Америку і були їй вірними, але при тому, щоб не забували за терпіння українського народу, що так тяжко терпить тому, бо не хоче визнавати насильства, бо держиться своєї віри і своїх народніх традицій. Іду там, казав Владика, де я родився і де жив. Взиває мене тамтуди моя церковна влада. Кличе мене Рідна Земля, до якої я приналежу. Не знаю, казав далі Владика, чи вже коли в життю з вами всіми зустрінуся, але запевняю вас, що колиб я помер чи згинув, а за ласкою Божою дістався до неба, то буду просити, щоб я міг і небо покинути, колиб треба було кого з вас ратувати зо злої дороги... Може такі слова колиб їх говорив хто інший, не булиб відчуті так як треба, але всі ми, що знаємо Владику з праці й справжньої любови до нашого народу, відчули, що слова ті виходять дійсно з глибини серця. Тому то був такий плач у церкві! Плакали старі і молоді, словом кожний і кожна. Тому і не зачинялись через чотири дні двері офісу, бо люди хотіли ще раз хоч поглянути на Владику. Булиб влаштували, якби був час і якби Владика був згодився, найвеличавіший прощальний бенкет. А його не було, то виявляли свою відданість іншим способом. А прощали не тільки парохіяни і нюйорчани. Були духовні і світські з околиць і подальших громад. Були навіть — з русскої православної церкви! А чому? Бо всі відчували, що праця для церкви і свого народу — це властиве життя Владики. І тому хай Бог милостивий має Владику Івана надалі у своїй ласкавій опіці й додає Йому сил до дальшої праці, чого Йому всі зо щирого серця бажаємо.

Петро Гринишин,
Ню Йорк, Н. Й.

У СЕНАТІ.

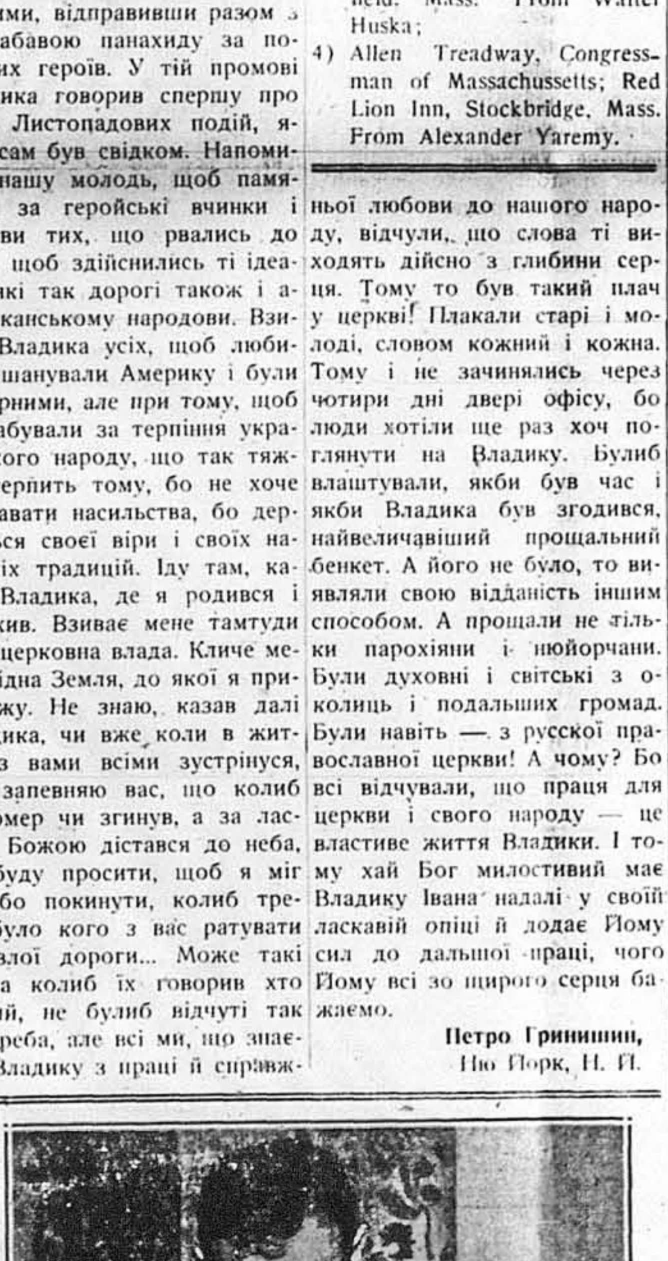
Бернет Р. Майбенк, бавовняний торговець та бувший ґубернатор стейту Савт Каролайни, що став недавно тому сенатором на місце Джеймса Бирнса, корий став членом найвищого суду Злучених Держав.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Пітсфілд, Масс. Члени Товариства ім. Грушевського, від. 150. У. Н. Союзу, переслали $16 на чотири примірники „Історії України" в англійській мові, та, як подає секр. Олекса Яремій, просить вислати ті книжки на такі адреси:

1) Williamstown College, Williamstown, Mass., from Amelia Stefenuck;
2) Lenox Library, Lenox, Mass. From Louis Yaremy;
3) Pittsfield High School, Pittsfield, Mass. From Walter Huska;
4) Allen Treadway, Congressman of Massachussetts; Red Lion Inn, Stockbridge, Mass. From Alexander Yaremy.

ВИТАЮТЬ ПЕРШУ ПАНЮ КРАЮ. Пані Рузвелтова, дружина президента, на бенкеті в її честь, котрий їй влаштували провідники робітничих юній. Коло неї посадник міста Ню Йорку, Ля Ґвардія, і Сидні Гилмен, юнійний провідник.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

By IRVING KOLODIN

Given the necessary patience a listener could have heard a good variety of musical performance in Town Hall during the week end. Last night it was the composer-violinist, Roman Prydatkevytch; in the afternoon, it was a 15-year-old pianist, Eleanor Fine; and at the Saturday matinee, the veteran soprano, Elisabeth Schumann.

The question of whether Mr. Prydatkevytch was more happy as a composer-violinist or as a violinist-composer was answered as soon as the evidence on each side was in. Certainly Mr. Prydatkevytch was a more effective interpreter of his own sonata in F sharp major than he was of a Reger prelude and fugue or Dvorak's A minor concerto. It is, to be sure, not a remarkably exacting work, but he formed its gentle melodic patterns with enthusiasm and good technical discipline. The Dvorak concerto, however, was hard going for Mr. Prydatkevytch's technical resources, and especially his tone, which was unpleasantly thin and edgy in the upper registers, not too secure in pitch through its whole range. Paolo Gallico was the assisting pianist in the sonata, with Otto Gruenbaum as accompanist otherwise.

(The Sun, New York, November 10, 1941)

PRYDATKEVYTCH IS HEARD IN RECITAL AT TOWN HALL.

Violinist's Own New Sonata in Varied Program

Roman Prydatkevytch, Ukrainian violinist, was heard in recital in Town Hall last night. His program began with Reger's Prelude and Fugue in E. minor for violin alone and brought next the first performance of the player's own Sonata in F sharp major. This was followed by Dvorak's Concerto in A minor, shorter compositions by Bloch, Burleigh, Barvinsky and Akimenko, a Suite by Hayvoronsky, the latter's "Kolomiyka," arranged by the performer, and two numbers by Mr. Prydatkevytch.

Mr. Prydatkevytch's sonata is in three movements, all of which are in a pastoral vein, differing very little in mood, monotonous both melodically and harmonically. The style in which they are written might be best described as Glazounoff and glycerine. It was played with the assistance at the piano of Paolo Gallico. The technical problems presented therein were not great, and the violinist was able to play with better intonation in his own music than the more taxing works on his list. The accompanist for the remainder of the program was Otto Gruenbaum.

J.D.B.

(New York Herald Tribune, November 10, 1941.)

ПОМЕР АДВ. О. ХИЛЯК В НЮ ЙОРКУ.

В Ню Йорку помер адвокат Олександер Хиляк, син відомого бувшого посадника м. Олифанту, Па., Юрія Хиляка. Покійний виконував адвокатську практику в Ню Йорку 15 років. Прожив 40 літ.

Оставив жінку, сина й дочку. В Олифанті живуть з його рідні батько, два брати й три сестри.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Тих, що замовляють більшу скількість книжок про Україну в англійській мові, проситься подавати імена осіб, що замовляють, бо будемо проголошувати усіх, що закупили ті книжки для себе, чи для розповсюднювання між американцями. Коли замовляють відділи, то проситься подавати точно, чи це відділ асигнує гроші з каси, чи замовляють члени, а як замовляють члени, то які їхні призвища.

ІТАЛІЯ БЕРЕ ЗАКЛАДНИКІВ.

РИМ. — Італійські ґазети говорять, що італійська окупаційна влада в Дальмації арештувала 150 осіб як закладників, за те, що невідомі справники в тих околицях кинули три бомби на італійські відділи і поранили чимало вояків. Іншим разом вони обстрілювали італійське військо з машинових крісів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БОФАЛО, Н. Й.

Орґанізаційні збори У. Н. Союзу.

Заходом Виконавчого Комітету союзових відділів скликано на день 26. вересня 1941 р. орґанізаційні збори нашого членства до салі при Онеїда Стріт та Філмор Евеню. Збори **відкрив промовою І. Бyла, голова 127. відділу.** Він короткими словами пояснив ціль тих зборів. На ці орґанізаційні збори явилися представники та члени відділів У. Н. Союзу з Бофало, Блекрак, Лакевана, Ланкестер і Наяґара Фолс.

Головний реферат виголосив п. Дмитро Галичин, головний рекордовий секретар У. Н. Союзу з Ню Йорку. Він обширніше пояснив про користи, які дає наш Батько-Союз своїм членам, скільки дивіденд виплатив їм та скільки премій орґанізаторам У. Н. Союзу. Далі, головний рекордовий секретар ствердив, що наша орґанізація поступає **постійно вперед**, тому, що має **добрих орґанізаторів**. Але вона ще може робити більші успіхи, коли до цеї праці стануть всі члени, по всіх більших і менших відділах орґанізації. До тої праці закликав п. Галичин всіх членів. Вони повинні помагати відділовим секретарям та орґанізаторам, повинні пильнувати, щоб члени платили точно свої вкладки, щоб було менш суспендовань та інших труднощів у відділах. Далі він говорив про вартість союзових грамот, які є кращі щодо процентової вартости від грамот багатьох інших асекураційних орґанізацій.

Д. Галичин говорив рівнож про культурну працю У. Н. Союза та згадав про видання Батьком-Союзом „Історії України" М. Грушевського анґлійською мовою. Цю історію видала з рамені У. Н. Союза печатня Єйльського Університету. Це дуже вартісна книжка, бо дає змогу нашій тут родженій молоді та американському науковому світові пізнати історію та національно-політичні змагання українського народу. Союзове членство повинно піддержати цей культурний почин та причинитися до розповсюднення цеї книжки не тільки поміж всіми українськими родинами в даному місті, але також висилати її до американських бібліотек, університетів, середніх шкіл, редакцій, та до визначних державних мужів як сенатори, конґресмени, і ін.

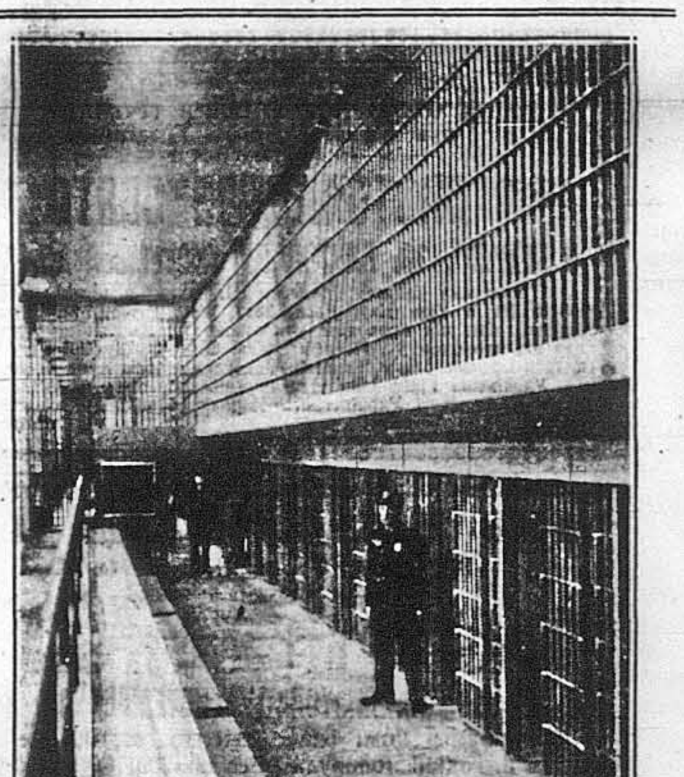
Другим бєсідником був п. А. Маланчук, союзовий орґанізатор. Він довше розказав про свої орґанізаційні практики по ріжних містах і громадах. Щоб здобути нераз одного чи двох членів, треба тяжко напрацюватися. В такій праці повинні допомагати місцеві члени, які добре визнаються в даних обставинах. Далі він говорив про нові грамоти Союза та пояснив, які користи мають з них члени. Він звернув увагу, що якщоб члени здали собі справу з тих користей, то напевно наша орґанізація малаб ще більше членів, як вона має тепер. Бо серед нашої еміґрації є ще дуже багато людей, які не мають обезпечення ані в Союзі ані в ніякій іншій асекураційній орґанізації.

По тих рефератах відбулася дискусія, в якій забирали голос пп. Трояновський, Володка, Борак, Леськів і інші. Всі вони обіцяли, що вернувши до своїх відділів, візьмуться до праці з подвійною енерґією, щоб наздігнати утрачений час.

На кінець промовив ще голова 127. відділу І. Бyла та завізвав, щоб всі присутні закупили „Історію України" Грушевського не тільки для себе, але також для американців.

Збори закінчено в піднятому настрою. Члени, гості та представники відділів розійшлися домів з рішенням повести енерґічну працю в напрямі приєднування нових членів до Батька - Союза.

І. Б.

ВЯЗНИЦЯ У НЮ ЙОРКУ. Нєзадовго мають відкрити в Ню Йорку нову вязницю, до котрої мають перенести 750 вязнів з відомої старої вязниці „Тумс". Нова вязниця получена з будинком карних судів. Обі будівлі коштували 20 міліонів долярів.

ТРОШКА ГУМОРУ

„У. Щ. Вісти" з 5. листопаду, жаліються на католицького архиепископа з Синсинаті, О., МекНиколаса, що той радить дати поміч Советам, але як народови. З московським комуністичним урядом він таки не радить Америці співпрацювати. „У. Щ. Вісти" з цеї причини удають покривджених і кажуть, що католики домагаються свободи віри в Советах, а самі відмовляють советським громадянам свободи політичних переконань.

Це нова тактика большевицьких агентів закордоном. Коли хтось домагається свободи віри в Советах, вони відповідають: „Признайте наперед комуністам свободу їхніх політичних переконань і вслід за тим не виступайте проти комуністичного уряду в Москві, а дозвольте йому далі свобідно існувати".

В цьому міститься хитрий підступ большевиків. Бо вони знають, що комунізм і релігія це немов вогонь і вода і разом в однім місци вони не можуть існувати. Домагатись свободи релігії і водночас дозволяти комуністам бути при владі, це так само, що одною рукою розпалювати в печі вогонь, а другою рукою лити туди воду.

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ ПОЛЯКІВ.

ЛОНДОН.— Польські кола дістали відомости з Польщі, що німці створили недалеко Варшави, в селі Пальміри, справжнє цвинтарище, на якім вже похоронено біля 10,000 поляків, розстріляних німецькою владою. Серед розстріляних, говорять польські кола, знаходяться чільні польські провідники, як Мацей Ратай, бувший провідник в соймі, Мечислав Недзялковскі, бувший соціялістичний лідер і інші.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69., відбудуться в суботу **15. листопаду,** в 8. год. в вечер **в гали української кат. церкви, 30 Іст 7 вул., в Ню Йорку.** Проситься всіх членів занотувати час і нову адресу, під котрою відбудуться збори тов. Зоря, від. 69. Також проситься за присутність всіх членів на зборах. — Михайло Иинтей, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 294., відбудуться в суботу, 15. листопаду, в годині 8. вечером, в гали, де все. Є важні справи до полагодження, тому обовязком кожного члена є явитися на зборах. Довгуючі члени зволять прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Король, предс.; С. Музика, кас.; Я. Салій, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 15. листопаду, в годині 7:30 ввечір, в укр. прав. гали, 675 Савт 19. ул. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Гарячий час минув, отже тепер якраз пора взятись енерґічніше до праці. Рівнож напоминається декотрих членів, щоби не протягалися з вкладками до кінця місяця, бо вкладки мають бути в канцелярії У. Н. Союзу до 25. кожного місяця. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 16. листопаду, в 2. год. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. На цих зборах будемо роздавати тикети на баль. Кожний член і členиця мусять такий тикет отримати, бо дохід з вище згаданого балю призначений на піддержку нашої каси. — Петро Головачук, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в суботу, 15. листопаду, в год. 8. точно, в гали У. Н. Дому. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до рішення, головне в справі балю, котрий має відбутись на Тенксґівінг Дей. Прийдіть всі і розберіть тикети. Хто з членів залягає з вкладками, проситься вирівнати на цих зборах. —А. Мазур, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 379., відбудуться в вівторок, 18. листопада, в годині 7:30 ввечір, при оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Василь Пилипів, пр.; М. Фединський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

ВІЛКС БЕРРІ, — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99. відбудуться в неділю, 16. листопаку, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97., відбудуться 16. листопада в 2. годині в галі церковній, 47 Говп Ев. Проситься членів зійтись на збори і вирівнати свій довг, бо це останній місяць в боці, щоби не переносити довгу з одного року на другий, бо на другий місяць приходять річні збори. — В. Бродський, предс.; М. Табачук, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 20., відбудуться в неділю, 16. листопада, в год. 1. по співаній Службі Божій в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлинг стр., Гамтрейк. Проситься всіх членів явитись на збори і сповнити свої обовязки. Дорогі члени, Ви приходите на збори лише як по якійсь хоробі по запомогу, але щоби бути що місяця на зборах все є якісь викрути. Лучше буде, як будемо всі разом кожного місяця та хотяй щось розважимо. — Йосафат Прихідко, рек. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347., відбудуться в неділю, 16. листопада, в годині 2. пополудні в галі, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на ті збори, бо є важна справа до полагодження щодо посвячення нового американського прапора на місце старого. Напоминається довгуючих членів прийти і вирівнати свої довги, щоби не переносити довгу на другий рік. — Т. Романюк, предс.; К. Глосніцька, кас.; Гр. Тимчій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.—Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 15. листопада, в годині 7. вечером в домі Громади, 3322 Лавренс Стр. Проситься всіх прибути начас. Тому, що як знаєте, панове члени, в нас з цим місяцем кінчиться рік 1941., кожний член є обовязаний прийти і вирівнати свій залеглий довг, щоби не переносити на грудень, бо місяць грудень лишається на другий рік. Неявившісь на мітінг довгуючі члени будуть суспендовані. Проситься також вас члени, хто має нового члена із старших або дітей, нехай впише до У. Н. Союзу. — За уряд: Ів. Сорока, пр.; Ів. Іванишин, кас.; Ів. Сорока, секр.

Дентистику практиковано ще за часів єгипетських фараонів. Ношено золоті корони, мости пристосовувано й вставлювано поодинокі зуби.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

UNITED STATES CIVIL SERVICE EXAMINATION

Classified Labor (Male)—$4.16—$6.08 a Day. For filling the position of Classified Labor (Male) and Classified Labor (Male) (In training for Munitions Hanrler.) (Less deduction of 3½ percent for retirement annuity).

For all work in excess of forty hours per week employees will be paid the overtime rate of time and a half.

Time for Filing Applications: Applications must be on file with the Secretary, Board of U. S. Civil Service examiners, Picatinny Arsenal, Dover, New Jersey, not later than **November 17, 1941.**

Place of Employment: Ordinance Service, War Department, Picatinny Arsenal, Dover, New Jersey.

The United States Civil Service Commission announces that as sufficient applications have been filed to meet the needs of the service, no additional applications for the examination indicated above will be accepted unless filed with the Secretary, Board of U. S. Civil Service Eaminers, Picatinny Arsenal, Dover, New Jersey, prior to the close of business on **November 17, 1941.**

Full infarmation regarding the Examination is contained in the original announcement No. 2-415, issued 7-24-41.

Secretary,
Board, of U. S. Civil Service Examiners,
Ordnance Department at Large
Picatinny Arsenal, Dover, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 442. Загадочна столиця.

Тарзан, не звертаючи уваги на темінь ночі, далі йшов по слідах вояків, доки вранці перед ним не розкрилась чудова столиця.

Вона виглядала немов яка казка. На узгірях міста пишались чудові резиденції королів і шляхти. Туди попровадили вояки Зелю і Тома.

Перед ними станули аж три лави вояків. Ті вояки розступились, щоб зробити дорогу надходячій валці вояків і їхніх двох вязнів.

Переходячи попри сотника сторожі Вільєно заговорив: „Наглядай за одним великим дикуном, званим Тарзан. Коли доглянеш його, відразу вбий".